

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสำรวจระดับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการวัดตัวแปรเป็นการวัดครั้งเดียว (One-shot Descriptive Study) โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ตามผลการสำรวจของกองทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เมื่อปี 2536 มีจำนวน 5,572,712 คน ซึ่งอาศัยใน 38 เขต

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane หน้า 886 อ้างถึงในวิเชียร เกตุสิงห์, 2534) จากจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานคร ต้องการความเชื่อมั่น 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตาราง จำนวน 400 คน

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 432 คน (6 อาชีพ x 6 คน x 12 เขต) โดยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage sampling) รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขั้นแรกใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มรายชื่อเขตมาจำนวน 1 ใน 3 ของเขตทั้งหมด (12 เขต) สุ่มได้เขตที่ทำการศึกษาดังนี้

1. เขตธนบุรี	7. เขตลาดพร้าว
2. เขตหนองแขม	8. เขตจตุจักร
3. เขตบางขุนเทียน	9. เขตพญาไท
4. เขตคลองสาน	10. เขตยานนาวา
5. เขตบางกอกน้อย	11. เขตบางเขน
6. เขตปทุมวัน	12. เขตบางรัก

2. ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแต่ละเขตแบ่งตามอาชีพ
ดังนี้

- ก. นักเรียน นิสิต นักศึกษา
- ข. แม่บ้าน (ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน)
- ค. ค้าขาย / อาชีพอิสระ
- ง. พนักงานบริษัทเอกชน / ธนาคาร
- จ. ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- ง. รับจ้างทั่วไป

ในแต่ละอาชีพกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง อาชีพละ 6 คน แบ่งเป็นเพศชาย 3 คน
เพศหญิง 3 คน ยกเว้นแม่บ้าน ดังนั้นจะได้ เพศชาย 180 คน และเพศหญิง 252 คน

3. แต่ละเขตเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จนครบจำนวนตามต้องการ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยแจกแจงตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้
ต่างกันมีการเปิดรับสื่อมวลชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ - เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้

ตัวแปรตาม - การเปิดรับสื่อมวลชน

สมมติฐานข้อที่ 2 ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้
ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ - เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้

ตัวแปรตาม - ความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

สมมติฐานข้อที่ 3 ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้
ต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ - เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้

ตัวแปรตาม - ทัศนคติเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

สมมติฐานข้อที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีความสัมพันธ์กับ
การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของ
ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรอิสระ - ความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ตัวแปรตาม - การเปิดรับข่าวสารของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานข้อที่ 5 ความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีความสัมพันธ์
ทางบวกกับทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้า
นิวเคลียร์

ตัวแปรอิสระ - ความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ตัวแปรตาม - ทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็น

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากหนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร
วิทยานิพนธ์ และเอกสารวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบความคิดทางการวิจัย การสร้าง
แบบสอบถาม และการวิเคราะห์สรุปผลการวิจัย

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์ประชาชนในเขต
กรุงเทพมหานคร จำนวน 432 ราย แบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อ ในส่วนที่เกี่ยวกับประเภทของสื่อ รายการ เวลา และความถี่ที่เปิดรับสื่อ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่ใช้วัดความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามที่วัดทัศนคติเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นมาตรวัดทัศนคติแบบ Likert scale และในส่วนท้ายเป็นคำถามโดยสรุปทัศนคติที่ผู้ตอบมีต่อการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และเหตุผลที่ทำให้ผู้ตอบเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย จำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการลักษณะและรูปแบบข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จำนวน 9 ข้อ

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นได้นำไปทดสอบเพื่อสำรวจภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามว่า สื่อความหมายตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และมีปัญหาอุปสรรคในการตอบแบบสอบถามประการใดบ้าง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา นักวิชาการ เจ้าหน้าที่หน่วยราชการที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับพลังงานนิวเคลียร์ และได้นำไปทดสอบกับกลุ่มประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบและนำผลที่ได้รับไปหาความเชื่อถือเพื่อแก้ไขให้เหมาะสม ในส่วนคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ หาความเชื่อถือโดยใช้วิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ((Kuder-Richardson's method) สำหรับแบบสอบถามที่มีการให้คะแนนแต่ละข้อเป็นแบบ 0,1 มีสูตรในการคำนวณดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์ , 2534)

$$\text{สูตร} \quad \text{KR21} \quad r_{tt} = \frac{k}{(k-1)} \left[1 - \frac{\bar{X}(k - \bar{X})}{kS^2} \right]$$

เมื่อ	k	คือ	จำนวนข้อ (ในที่นี้เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จำนวน 22 ข้อ)
	$\bar{X}$	คือ	คะแนนเฉลี่ยรวมทั้งฉบับ
	s ²	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับที่ได้จากการทดสอบ

ผลจากการคำนวณค่าความเชื่อถือในส่วนของความรู้อ = 0.7925 อยู่ในเกณฑ์เชื่อถือได้

ในส่วนของคำถามเกี่ยวกับทัศนคติใช้วิธีการหาความเชื่อถือได้ตามแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) สำหรับแบบทดสอบชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ที่ให้คะแนนแต่ละข้อเป็น 1 2 3 4 5 มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์ , 2534)

$$\alpha = \frac{k}{(k-1)} \left[1 - \frac{V_1}{V_t} \right]$$

เมื่อ	α	คือ	ค่าความเชื่อถือได้
	k	คือ	จำนวนข้อ (ในที่นี้เป็นข้อความเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จำนวน 26 ข้อ)
	V ₁	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	V _t	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

ผลจากการคำนวณค่าความเชื่อถือในส่วนของทัศนคติ = 0.8918 อยู่ในเกณฑ์เชื่อถือได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมโดยผู้วิจัย พร้อมผู้ช่วยอีก 5 คน ซึ่งมีการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยก่อนออกไปเก็บข้อมูลจริง โดยการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ หรือให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามเอง ใช้เวลาประมาณ 1 เดือน (เดือนกันยายน 2538)

การวัดค่าตัวแปรและเกณฑ์การให้คะแนน

1. ลักษณะทางประชากร

1.1 เพศ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ชาย
2. หญิง

1.2 อายุ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. อายุระหว่าง 15 - 25 ปี
2. อายุระหว่าง 26 - 35 ปี
3. อายุระหว่าง 36 - 45 ปี
4. อายุระหว่าง 46 - 55 ปี
5. อายุตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป

1.3 อาชีพ แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม คือ

1. นักเรียน / นิสิต / นักศึกษา
2. แม่บ้าน (ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน)
3. ค้าขาย / มีกิจการส่วนตัว / อาชีพอิสระ
4. พนักงานบริษัทเอกชน / ธนาคาร
5. ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
6. รับจ้างทั่วไป / งานบริการ

1.4 ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม คือ

1. ไม่ได้เข้าเรียน
2. ประถมศึกษาปีที่ 1 - 7
3. มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 หรือเทียบเท่า
4. มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 , ปวช. , ปกศ.ต้น หรือเทียบเท่า
5. อนุปริญญา , ปวส. , ปวท. , ปกศ.สูง
- 6.ปริญญาตรี
7. สูงกว่าปริญญาตรี

1.5 รายได้ แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม คือ

1. ไม่มีรายได้ (นักเรียน นิสิต นักศึกษา หรือแม่บ้านที่ไม่มีรายได้)
2. เดือนละน้อยกว่า 5,000 บาท

3. เดือนละ 5,001 - 10,000 บาท
4. เดือนละ 10,001 - 15,000 บาท
5. เดือนละ 15,001 - 20,000 บาท
6. สูงกว่าเดือนละ 20,000 บาท

2. การเปิดรับสื่อมวลชน มีเกณฑ์การวัดดังนี้

- 2.1 ความถี่ในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ วัดจากจำนวนชั่วโมงโดยเฉลี่ยต่อวันที่เปิดรับในวันธรรมดา(จันทร์ - ศุกร์) และวันหยุด (เสาร์ - อาทิตย์)
- 2.2 ความถี่ในการเปิดรับสื่อวิทยุ วัดจากจำนวนชั่วโมงโดยเฉลี่ยต่อวันที่เปิดรับในวันธรรมดา (จันทร์ - ศุกร์) และวันหยุด (เสาร์ - อาทิตย์)
- 2.3 ความถี่ในการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์วัดจากจำนวนฉบับโดยเฉลี่ยต่อวันที่อ่านหนังสือพิมพ์ในวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) และวันหยุด (เสาร์ - อาทิตย์)

3. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ปริมาณข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่เปิดรับ

มาก	ให้	5	คะแนน
ค่อนข้างมาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง / กำลังดี	ให้	3	คะแนน
ค่อนข้างน้อย	ให้	2	คะแนน
น้อย	ให้	1	คะแนน

4. ความรู้เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จำนวน 22 ข้อ ถ้าผู้ตอบตอบถูกจะได้คะแนน 1 คะแนน และผู้ตอบตอบผิดจะได้ 0 คะแนน นำคะแนนมาจัดระดับความรู้เป็น 3 ระดับ คือ

ระดับความรู้สูง	คะแนนตั้งแต่	14.01 ถึง 22.00
ระดับความรู้ปานกลาง	คะแนนตั้งแต่	7.01 ถึง 14.00
ระดับความรู้ต่ำ	คะแนนตั้งแต่	1.00 ถึง 7.00

5.ทัศนคติต่อพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

การวัดทัศนคติโดยใช้มาตราวัดแบบ Likert scale ทั้งทัศนคติเชิงลบ (1 2 3 4 5) และทัศนคติเชิงบวก (5 4 3 2 1) เพื่อให้สอดคล้องกับการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 26 ข้อ ดังนี้

	ทัศนคติเชิงบวก	ทัศนคติเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

นำคะแนนทั้ง 26 ข้อมาหาค่าเฉลี่ย แล้วแบ่งความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ทัศนคติเชิงบวก	3.01 - 5.00	คะแนน
ทัศนคติที่เป็นกลาง	2.01 - 3.00	คะแนน
ทัศนคติเชิงลบ	0.01 - 2.00	คะแนน

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของแบบสอบถามที่สัมภาษณ์มาแล้ว คัดเลือกแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ ตอบตรงประเด็นคำถาม และตรงตามเงื่อนไขของการสุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาประมวลผล

2. นำคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ในแบบสอบถามมาจัดกลุ่มคำตอบ (Tabulation) สำหรับคำถามปลายเปิด (Open-ended question) แล้วตั้งรหัสให้กับกลุ่มคำตอบที่จัดไว้

3. ลงรหัสข้อมูล (Coding) ในแบบสอบถาม บันทึกข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์

4. ทำการประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

SPSS/PC+

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานในการวิจัย มีดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางเพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างในเรื่องต่อไปนี้

- ข้อมูลด้านลักษณะประชากร

- พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ (ความถี่ เวลา ประเภทของสื่อที่เปิดรับ)
- ระดับความรู้เรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์
- ทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์
- เหตุผลที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการก่อสร้างโรงไฟฟ้าฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย
- ความต้องการลักษณะรูปแบบข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

2. การทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) โดยใช้วิธีทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ t - test (2 กลุ่ม) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) กรณีมีมากกว่า 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามลักษณะประชากร

ใช้การวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์